

Návrh

na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vláda Slovenskej republiky predkladá návrh na skrátené legislatívne konanie o vládnom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“).

Návrhom zákona sa prijímajú legislatívne opatrenia v súvislosti so zabezpečením plnenia výziev definovaných v Komponente 16 schváleného Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, konkrétne v Investícii 2 (bod 3.2.2.): *Nízka miera elektronizácie a automatizácie procesov v polícii. Nadmerná byrokracia spojená s nízkou mierou elektronizácie výrazne spomaľuje rozhodovanie o udelení pobytu s dopadom na časové a administratívne náklady žiadateľov*. Na účel splnenia týchto výziev boli stanovené ciele, ktorých podstatou je elektronizácia procesov evidencie cudzincov (ECU) v rámci pobytovej agendy. V praxi ide najmä o tieto životné situácie cudzincov: žiadosť o obnovenie prechodného pobytu, obnovenie modrej karty, udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas, udelenie dlhodobého pobytu, registrácia pobytu občana Európskej únie, žiadosť o vydanie dokladu o pobyte a žiadosť o vydanie cudzineckého pasu. Spustenie nových modulov a komponentov informačného systému ECU bude mať dopad na zrýchlenie procesu rozhodovania, zefektívnenie komunikácie medzi zainteresovanými subjektmi zohľadňujúc požiadavky štátnych orgánov a inštitúcií, ktoré participujú na rozhodovaní o žiadostiach o pobyt, registrácii občanov EU, vydávaní dokladov o pobyte. Zavedenie elektronizácie procesov ECU je realizované v rámci projektu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pod názvom: „Elektronizácia procesov udeľovania povolení na pobyt“ (kód projektu: projekt_1896). Rámcový rozpočet projektu je stanovený na sumu 4 734 348 EUR s DPH; časový harmonogram pre nasadenie informačného systému s možnosťou napojenia relevantných inštitúcií je stanovený do konca roka 2024.

Splnenie cieľov Investície 2 Komponentu 16 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky je neodmysliteľne spojené s náležitou úpravou legislatívy, ktorou sa elektronizácia procesov evidencie cudzincov zavedie do zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Týmto spôsobom sa vytvorí legislatívny základ pre možnosť riešenia životných situácií cudzincov prostredníctvom elektronických služieb, dôsledkom čoho bude zrýchlenie správneho konania, resp. rozhodovania správnych orgánov, registrácia občanov EU, vydávanie dokladov o pobyte a ďalšie. Elektronizácia procesov prispieje tiež k znižovaniu rizika korupcie, administratívnej záťaže a odbúravaniu byrokracie.

V prípade nesplnenia vyššie uvedených cieľov Komponentu 16 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky v stanovenom časovom horizonte do konca roku 2024 hrozí Slovenskej republike značná hospodárska škoda. Elektronizácia informačného systému ECU je jedným z míľnikov v zmysle Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky s termínom splnenia do konca decembra 2024, ktorý musí Slovenská republika vykázať ako splnený

v rámci 5. žiadosti o platbu, s dátumom jej podania dňa 16.12.2024. Nevykázanie splnenia míľníka samotného by pre Slovenskú republiku znamenal stratu vynaložených finančných prostriedkov zo zdrojov EU vo výške danej investície v celkovej hodnote 598 miliónov EUR (a následnú úhradu z vnútroštátnych prostriedkov).

Dôvody, na základe ktorých nebolo možné zabezpečiť v dostatočnom časovom predstihu prípravu súvisiacej legislatívy, sa zakladajú na náročnosti prípravy a realizácie celého projektu najmä po technickej stránke, pričom príprava legislatívy je viazaná na tieto procesy.

Súčasťou návrhu zákona je zároveň zavedenie možnosti vydávania dokladov o pobyte príjemcom dočasného útočiska – občanom z Ukrajiny na území Slovenskej republiky v jednotnom formáte podľa Nariadenia Rady (ES) 1030/2002 z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov, t. j. v podobe ID karty. Uvedený formát ID karty požaduje Európska Komisia už dlhšiu dobu, aj keď v predchádzajúcom období uznala problémy, s ktorými sa niekoľko členských štátov vrátane Slovenskej republiky stretlo počas prvých mesiacov vojenskej invázie na Ukrajine, vzhľadom na vysoký počet príchodov vysídlených osôb z Ukrajiny, ako aj nedostatok mikročipov v dôsledku problémov na strane dodávateľského reťazca. Európska Komisia však intenzívne trvá na vydávaní dokladov o pobyte osobám, požívajúcim dočasnú ochranu, podľa vyššie uvedeného nariadenia č. 1030/2002 o jednotnom formáte. Jednotný formát zabezpečuje vysokú úroveň bezpečnosti dokumentov, uľahčuje kontrolu a validáciu povolení vo všetkých členských štátoch a uľahčuje právo držiteľa voľne sa pohybovať na území členských štátov a v rámci schengenského priestoru. Povolenia na pobyt, ktoré sa nevydávajú v jednotnom formáte, môžu mať dôsledky na prístup príjemcov dočasného útočiska k svojim právam, napr. na voľné cestovanie v rámci územia členských štátov. Na základe uvedeného bolo preto potrebné pristúpiť k čo možno najrýchlejšiemu vyriešeniu danej veci, v súvislosti s čím bol vypracovaný predložený návrh zákona.

Vzhľadom na uvedené, s dôrazom najmä na hrozbu značnej hospodárskej škody štátu v dôsledku nesplnenia míľníka z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, sa navrhuje, aby Národná rada Slovenskej republiky schválila vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v skrátrenom legislatívnom konaní, a to v súlade s § 89 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.